

2- Evet Őu seyyareler, kumandanları olan güneşin dairesinden çıkıyorlar, sabit yıldızlar dairesine girerek...

Evet Őu seyyareler, kumandanları olan güneşin dairesinden çıkıyorlar, sabit yıldızlar dairesine girerek semada yeni yeni nakıŐları ve sanatları gösteriyorlar. Bazen kendileri gibi parlak bir yıldıza omuz omuza verir güzel bir vaziyet gösteriyorlar. Bazen kk yıldıızlar içine girip bir kumandan suretini gösteriyorlar. Hususuyla bu mevsimde, akşamdan sonra ufukta Zühre yıldıız ve fecirden evvel diğer parlak bir arkadaşı, gayet Şirin ve güzel bir vaziyet gösteriyorlar. Sonra vazife-i teftişiyelerini ve nakş-ı sanatta mekiklik hizmetini ifadan sonra yine dönüp sultanları olan güneşin Şaşaalı dairesine girip gizleniyorlar.

Evet Őu seyyareler, kumandanları olan güneşin dairesinden çıkıyorlar, sabit yıldızlar dairesine girerek semada yeni yeni nakıŐları ve sanatları gösteriyorlar.

Evet, burada “güneşin dairesinden çıkıyorlar” ifadesi, seyyarelerin hakikatte güneşin hkimiyetinden veya yörünge düzeninden ktıkları manasında değildir. Zira gezegenler yine güneş sisteminin intizamı içindedir. Buradaki çıkmak, **bizim nazarımıza göre görünmeleri, güneşin parlaklığı içinde saklı iken gece semasında belirgin hâle gelmeleri** manasındadır.

Grnp Kaybolmaya İŞaret

Seyyareler bazen güneşe yakın konumları sebebiyle onun iŐıĐı içinde görünmez olurlar. Sonra zamanla ufukta, akşam veya seher vakitlerinde yeniden görünürler. İŐte stad Hazretleri bu görünme hlini “güneşin dairesinden çıkmak”, tekrar görünmez hâle gelmelerini de “güneşin Şaşaalı dairesine girip gizlenmek” diye ifade ediyor.

Bu cümle Őöyle izah edilebilir: “Seyyareler, güneşin iŐıĐı içinde gizli kaldıkları vaziyetten çıkarak bizim nazarımızda sabit yıldızlar arasında görünürler. Böylece semada yeni yeni

manzaralar, hizalanmalar ve sanatlı nakışlar meydana getirirler. Sonra tekrar güneşe yaklaşmış onun parlaklığı içinde görünmez olurlar.”

Demek “çıkıyorlar” sözü, yörüngeden kopmak değil; **nazarımıza çıkmak**, yani görünür hâle gelmek demektir. “Gizleniyorlar” sözü de yok olmak değil; **güneşin şaşaalı ışığı içinde gözden kaybolmak** demektir. Üstad bu astronomik hâdiseyi imanî bir nazarla okuyarak, gezegenlerin görünüş ve kayboluşlarını bile ilahî sanatın hareketli bir nakışı gibi gösteriyor.

Bazen kendileri gibi parlak bir yıldızın omuz omuza verir güzel bir vaziyet gösteriyorlar. Bazen küçük yıldızların içine girip bir kumandan suretini gösteriyorlar.

“Parlak Bir Yıldızın Omuz Omuza Verir”

Burada Üstad Hazretleri, seyyarelerin bazen gökyüzünde parlak bir yıldızla yan yana görünmelerini tasvir ediyor. Mesela Venüs, Jüpiter veya başka bir seyyare, bizim bakışımıza göre parlak bir yıldızın yakınında görünür. Hakikatte aralarında muazzam mesafeler vardır; fakat dünya semasından bakınca sanki yan yana gelmiş, omuz omuza vermiş iki nuranî varlık gibi görünürler.

“Güzel Bir Vaziyet Gösteriyorlar”

Bu yan yana geliş, gökyüzünde estetik ve dikkat çekici bir manzara meydana getirir. Üstad buna sadece “astronomik konum” demez; “güzel bir vaziyet” der. Çünkü iman nazarında sema, gelişigüzel dizilmiş ışıklar değil; Allah’ın kudret ve hikmetiyle her gece yeni şekiller alan sanatlı bir levhadır. Seyyarelerin yıldızlarla beraber görünmesi de bu levhadaki yeni bir nakış gibidir.

“Küçük Yıldızların İçine Girip...”

Bazen de parlak bir seyyare, daha sönük ve küçük görünen yıldızların arasında yer alır. O vakit o seyyare, çevresindeki yıldızlardan daha parlak ve belirgin görünür. Böylece gökyüzünde sanki küçük yıldızların ortasında duran, onlara öncülük eden bir kumandan manzarası ortaya çıkar.

“Bir Kumandan Suretini Gösteriyorlar”

Üstad seyyareyi, küçük yıldızlar arasında parlayan bir kumandana benzetiyor. Nasıl bir kumandan askerlerinin ortasında daha belirgin, daha merkezî ve dikkat çekici durursa; parlak bir seyyare de küçük yıldızların içinde öyle görünür. Bu, semadaki intizamı, ahengi ve Allah’ın saltanatını hatırlatan temsîlî bir anlatımdır.

Hususıyla bu mevsimde, akşamdan sonra ufukta Zühre yıldızı ve fecirden evvel diğer parlak bir arkadaşı, gayet şirin ve güzel bir vaziyet gösteriyorlar.

“Hususıyla bu mevsimde...”

Üstad Hazretleri burada genel bir sema tefekküründen sonra, kendi bulunduğu mevsimde gökyüzünde görünen hususî bir manzaraya dikkat çekiyor. Yani sadece teorik olarak “gezegenler güzel görünür” demiyor; bizzat o günlerde akşam ve seher vakitlerinde görülen parlak seyyareleri nazara veriyor.

“Akşamdan sonra ufukta Zühre yıldızı...”

“Zühre yıldızı” denilen şey, Venüs gezegenidir. Venüs bazen akşam güneş battıktan sonra batı ufkunda çok parlak görünür. Halk arasında buna “akşam yıldızı” da denir. Üstad, güneşin ışığı çekildikten sonra ufukta beliren bu parlak ve latif manzarayı, semanın süslenmiş bir nakışı gibi seyrediyor.

“Ve fecirden evvel diğer parlak bir arkadaşı...”

“Fecirden evvel” seher vakti, sabah aydınlığı doğmadan önce demektir. Üstad burada Zühre gibi parlak görünen başka bir seyyareye veya parlak gök cismine işaret ediyor. Ona “arkadaşı” demesi, semada Zühre’ye benzer şekilde parlak, dikkat çekici ve güzel bir vaziyet göstermesindedir.

“Gayet şirin ve güzel bir vaziyet gösteriyorlar.”

Buradaki güzellik sadece göz zevki değildir. Üstad o manzarada Allah’ın cemalini, hikmetini ve sanatını okuyor. Akşam ufkunda parlayan Zühre ve seherden önce görünen o parlak seyyare, sanki gece semasına yerleştirilmiş iki nuranî kandil gibi görünür. Biri gecenin başlangıcını, diğeri sabahın müjdesini süsler.

Sonra vazife-i teftişiyelerini ve nakş-ı sanatta mekiklik hizmetini îfadan sonra yine dönüp sultanları olan güneşin şaşaalı dairesine girip gizleniyorlar.

Vazife-i Teftişiyeye Ne Demektir?

“Vazife-i teftişiyeye” ifadesi, seyyarelerin semada başıboş dolaşmadığını, bilakis vazifeli birer memur gibi farklı yıldız kümeleri içinde görünerek gökyüzündeki sanatlı düzeni nazara verdiklerini anlatır. Üstad’ın “bazen küçük yıldızlar içine girip bir kumandan suretini gösteriyorlar” demesi de bu teftiş vazifesinin güzel bir tasviridir.

Kumandan Suretiyle Teftiş

Nasıl bir kumandan askerlerin arasına girer, onların ortasında daha belirgin görünür ve oradaki nizamı temsil eder; aynen öyle de parlak bir seyyare, küçük yıldızların arasına girdiğinde sanki o yıldızların kumandanı gibi görünür. Bu görüntü, semada gelişigüzel bir dağınıklık değil, intizamlı bir ordu manzarası olduğunu hatırlatır. Seyyare o küçük yıldızların içinde parlayarak âdeta “Bu sema sahipsiz değil; burada bir nizam, bir emir, bir saltanat var” der.

Nakş-ı Sanatta Mekiklik Hizmeti”

“Mekik”, dokuma tezgâhında gidip gelen ve kumaşın deseninin oluşmasına hizmet eden alettir. Üstad, seyyarelerin gökyüzündeki görünüş kaybolmalarını buna benzetiyor. Gezegenler de semada bazen bir yıldızın yanına, bazen küçük yıldızların arasına girer; böylece gökyüzünde yeni yeni manzaralar, yeni nakışlar meydana gelir. Sanki sema büyük bir sanat kumaşdır; seyyareler de o kumaşta desen işleyen mekikler gibidir.

“İfadan Sonra...”

“İfa etmek”, bir vazifeyi yerine getirmek demektir. Yani seyyareler semada bu güzel vaziyetleri gösterdikten, Allah’ın kudret ve sanatını ilan eden o manzaralara vesile olduktan sonra, tekrar başka bir hâle geçerler. Burada gezegenlerin hareketi, vazifesini yapan itaatkâr memurların hâline benzetilir.

“Yine Dönüp Sultanları Olan Güneşin...”

Güneş burada seyyarelerin “sultanı” gibi anlatılıyor. Çünkü gezegenler güneş sistemi içinde güneşin etrafında hareket ederler ve ışıklarını da büyük ölçüde güneşten alarak bize görünürler. Üstad bu astronomik hakikati sanatlı bir dille ifade ediyor: Seyyareler vazifelerini yapar, sonra tekrar sultanları olan güneşin dairesine dönerler.

“Şaşaalı Dairesine Girip Gizleniyorlar”

Gezegenler bazen güneşe yakın konuma geldiklerinde onun parlaklığı içinde gözden kaybolur. Yoksa gerçekten yok olmazlar veya yörüngeden çıkmazlar. Güneşin kuvvetli ışığı onların görünmesini engeller. Üstad bunu “güneşin şaşaalı dairesine girip gizlenmek” diye ifade ediyor. Yani görünürlükten çıkarlar, güneşin parlaklığı içinde saklanırlar.

Şimdi kendine sor... Gördüğün sadece dönen taş parçaları mı? Yoksa emre boyun eğmiş bir ordu mu? Sadece ışık saçan noktalar mı? Yoksa muhteşem bir sanatı dokuyan ilahî memurlar mı? Mesele gökyüzü değil, mesele, senin nasıl baktığındır.